

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD
YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ BAŞKANI
MUSTAFA V. KOÇ'UN
YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ
AÇILIŞ KONUŞMASI

03 HAZİRAN 2005
SABANCI CENTER

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

TÜSİAD'ın değerli üyeleri, sayın konuklar, değerli basın mensupları;

Yüksek İstişare Konseyi Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

17 Aralık 2004'te Avrupa Birliği tarafından Türkiye'ye müzakere tarihi verilmesinin ardından, 2004 yılının Aralık ayında Yüksek İstişare Konseyi'nde, Ocak 2005'te ise Genel Kurulumuzda biraraya gelmiştik. Hatırlayacağınız gibi her iki toplantımızda da hakim olan hava genel bir iyimserlikti. Ülkemizin geleceğinin şekillendirilmesi konusunda umutlu bir bakış açısıyla TÜSİAD'ın görüşlerini dile getirmiştik.

Aradan geçen 4 ayı aşkın süre içinde bu umudu korumaya devam ettik. Ancak bu süre içerisinde bir yandan dünyadaki ekonomik ve siyasi şartlardaki değişiklikler, diğer yandan ülke içindeki uygulamalarda genel bir rehavet ve yavaşlamanın gözlemlenmesi, özellikle dış politika alanında alınan inisiyatiflerin tatmin edici bir görünüm sergilememesi, mevcut durumu kapsamlı bir şekilde yeniden değerlendirmemiz gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bildiğiniz gibi, yakın zamanda, Avrupa'da, geleceğe dönük önemli sonuçları olabilecek bazı siyasi gelişmeler yaşadık. İngiltere'de Tony Blair üçüncü kez başbakan olurken, oy kaybı yaşadı. Siyasi gözlemciler, AB konusundaki en önemli müttefiklerimizden biri olan Blair'in, 4 yıllık dönemi tamamlamadan görevden çekilmesi ihtimali üzerinde kuvvetle duruyorlar.

Almanya'da, Başbakan Gerhard Schröder, Sosyal Demokrat Parti'nin kalesi kabul edilen Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde seçimi kaybetmesinin ardından, erken seçime gitme niyetini açıkladı. Erken seçim gerçekleşirse, iktidarın, Türkiye'ye tam üyelik yerine imtiyazlı ortaklık öneren Angela Merkel'in yönetimindeki Hristiyan Demokrat - Hristiyan Sosyal Birlik Koalisyonu'na geçeceğine ilişkin beklentiler var.

Fransa ve Hollanda'da gerçekleştirilen referandumlarda "Avrupa Anayasası'na hayır" denirken "hayır"cular Türkiye karşıtlığını referandumun ana propaganda temalarından biri haline getirmiştir.

Bu gelişmelerin müzakerelerin başlamasını etkilememesi gerektiğini düşünüyoruz. Ancak, gelişmelerin yaratacağı alternatif sonuçlara ne ölçüde hazırlıklı olduğumuz konusunda bilgi sahibi değiliz. Ciddi bir gecikmenin ardından, isabetli bir seçimle Sayın Ali Babacan'ın başmüzakereci olarak atandığının açıklanmasıyla biraz rahatladık. Sayın Babacan'ın bu ağır görevi ve ekonomideki başarılı yönetimini aksatmadan sürdüreceğine inanıyoruz.

Ancak bir yandan müzakere hazırlıkları sürdürülürken, bir yandan da muhtemel siyasi gelişmeler karşısında, dış politikamızda proaktif girişimlerin tasarlanması gerekiyor.

Son zamanlarda Avrupa Birliği ile ilgili konularda resmin bütünü gözden kaçırılabilirdiğini ve münferit olaylar etrafındaki tartışmaların AB ile olan ilişkilerimize gölge düşürmesine izin verildiğini gözlemliyoruz. Bu bazen Kıbrıs, bazen Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin bir kararı, kimi zaman Ermeni meselesi veya herhangi bir ticari kısıtlama olabiliyor.

Olayı kendi çerçevesi içinde çözüme kavuşturmak yerine, her seferinde ilişkinin tümünü tartışmaya açmanın sağlıklı tutum olmadığı ortadadır. Hele Avrupa'daki bazı çevrelerin tam üyelik yerine "imtiyazlı ortaklık" önerisini yeniden gündeme getirdiği bir dönemde, bugüne kadar tesis edilmiş ilişkinin gerilemesine izin vermenin kabul edilir yanı olmadığı açıktır.

Türkiye'nin hedefi 3 Ekim'de tam üyelik amacıyla müzakereleri başlatmaktır. Bundan vazgeçmemiz söz konusu olamaz. Bu doğrultuda ilerlerken önümüze çıkacak engelleri aşmakta da güçlük çekmeyeceğimize inanıyoruz. Yeter ki resmin bütünü gözden kaçırmayalım, asıl hedefimizi unutmayalım.

Ufuk turumuzu bölgemize doğru sürdürürsek, burada da önemli gelişmeler yaşandığını görebiliriz. Irak'ta gerçekleştirilmiş olan seçimlerin ülkeye barış ve istikrar getirmede henüz başarılı olduğu söylenemez. Bu yöndeki umudumuzu yitirmiş değiliz ama, daha hükümet kurulur kurulmaz şiddet eylemlerinin boy göstermesi endişelenmemize neden oluyor.

Öte yanda, İran'ın nükleer çalışmalara devam edeceğini açıklaması da bir başka endişe kaynağı. Şu anda bu konuda İran'ın, İngiltere, Fransa ve Almanya ile müzakereleri sürüyor. Müzakere sonuçları haliyle tüm bölgeyi ve dünyayı yakından ilgilendiriyor.

Bu son derece hassas bölgede Türkiye'nin kendi rolünü çok iyi belirlemesi gerektiğine inanıyoruz. Türkiye, sınır komşularında yaşanan stratejik siyasi gelişmeler karşısında sonradan tavrı alan bir ülke olamaz. Aktif bir dış politika çizgisi belirlemek, bu konuların tartışıldığı masalarda kendine bir yer edinmek zorunda. Öte yandan, Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattı ile pekişen Kafkaslar'daki stratejik konumumuzun da denklemlerde yerini bulmasının sağlanması gerekiyor.

Bütün bu gelişmeler, bizim bölgede ABD ile olan ilişkilerimizi son derece sağlıklı bir temelde tutmamız ve geliştirmemiz gerektiğini gösteriyor. Dış politikada ideolojik yaklaşımlar, hayatın gerçekleriyle uyumadığı takdirde, orta ve uzun vadede telafisi imkansız zararlar doğurabilir. Türkiye'nin bölgesinde siyasal ve ekonomik bir güç olarak var olabilmesi, bu gücünü vatandaşların refah ve mutluluğunu artırmak için kullanabilmesi, ancak ve ancak, AB-ABD eksenini temel alan bir dış politika yaklaşımıyla mümkündür.

Değerli üyeler,

Türkiye bölgesinde güçlü bir pozisyona sahip olmak ve gelişmiş ülkeler kulübünün bir üyesi olmak istiyorsa üç temel prensipten asla ödün vermemelidir:

- Piyasa ekonomisi çerçevesinde istikrarlı büyüyen bir ekonomi,
- Avrupa standartlarında işleyen bir demokrasi,
- Bu demokratik çerçevede sağlanan bir siyasi istikrar.

Dünya ekonomisi ile ilgili olarak, "1970'lerin yavaş büyüme ve yüksek enflasyon dönemine geri mi dönüyoruz" sorularının sorulduğu ve "yeni bir petrol şoku yaşanır mı petrolün varili 100 dolara fırlar mı" tartışmalarının yapıldığı bir dönemden geçiyoruz.

Petrol ithal eden, ekonomisini hala yüksek dış borç ile çeviren, cari açıkları yüksek bir ülke olarak, yapmamız gereken, ekonomimizi her türlü dış şoka karşı dayanıklı kılmaktır. Bunu gerçekleştirebilmek için piyasa ekonomisinde kat ettiğimiz mesafeleri boşa çıkarmayacak şekilde reform hareketini devam ettirmek zorundayız.

Ekonomiyi güçlendirecek reformları sürdürürken hükümetin düşeceği en büyük tuzak, kimi bakanlıkların yeni güç alanları yaratma arayışı içinde, gelişmiş ülke uygulamalarından, piyasa ekonomisinden uzaklaşma eğilimleri olabilir.

Bürokrasiyi azaltmaya çalışırken, dış ticaret birliklerinde olduğu gibi yeni bürokratik kademeler yaratırsak; devleti ekonomiden çıkarmaya çalışırken, düzenleyici kurulların yetkisini kısıtlama peşinde koşar ya da özelleştirme aleyhtarlarının kamuoyunu olumsuz etkilemesine izin verirsek, reformcu çizgiye çok ciddi darbeler vurmuş oluruz.

Yabancı sermaye yatırımlarının sürdürülebilir büyüme açısından önemini artık herkes kavramış olmalı. Yabancı sermaye girişlerinde bugünlerde meydana gelen artış bir rahavet yaratmamalı. Özellikle vergide rekabetçi bir seviye yakalayarak ve kayıt dışı ile mücadele ederek, satın almalara dayalı yabancı sermaye girişlerinin, ek istihdam yaratacak yeni yatırımlara doğru kaymasını sağlamak zorundayız.

Ekonomik istikrarın, siyasi istikrar olmaksızın var olamayacağını bugüne kadar artık yeterince deneyerek öğrendik. Türkiye’de siyasi istikrarın en büyük düşmanının yapay gündemler yaratılması olduğunu da, istikrarsızlık dönemlerimizden bugüne devredilmiş önemli bir tecrübe olarak biliyoruz.

Mevcut hükümet, bu tür yapay gündemler yaratmaya aslında en az ihtiyacı olacak hükümetlerden biri. Güçlü bir parlamento çoğunluğuna sahip ve işsizlik, yatırım, gelir dağılımının düzelmesi, bölgesel dengesizliklerin giderilmesi, AB üyeliği gibi ülkemizin temel gündem maddelerinde sağlanacak ilerlemelerle, kamuoyu desteğini sürekli kılabilen durumda.

Burada, güçlükler ya da eleştiriler karşısında yılgınlığa kapılmamak, piyasa ekonomisi, siyasi istikrar ve gelişmiş demokrasi çizgisinden taviz vermeden ilerlemek çok önemli. Türkiye’nin bu alanlarda bugüne kadar kat ettiği ve bir kısmını da bu hükümete borçlu olduğu olumlu gelişmelerden sonra, bugün atılacak en ufak bir geri adımın etkisinin beklenenin çok üzerinde olacağını görmekte fayda var.

Ceza yasası’nın yeni düzenlemelerini ifade özgürlüğünün sınırlarında dolaştırmak ve “tarihçilerin tartışması” gerektiğini savunduğumuz bir konuda, ifade edilmemiş fikir sahiplerini peşinen “hain”likle suçlamak demokrasi konusunda tüm dünyanın dikkatini çekmektedir. Tüm bunlar, ilerlemeler üzerine gölge düşüren yaklaşımlardır.

Bu tür yaklaşımların hükümet içinde tümüyle benimsenmediğini biliyoruz. Ama “takım ruhu”nun, olması gereken yerlerden çok bu tür konularda ön plana çıkması nedeniyle, bu yaklaşımları münferit olarak niteleyebilme imkânından yoksun kalıyoruz.

Değerli üyeler,

Ülkemizin son yıllarda kaydettiği gelişmeler, bu gelişmelere mevcut hükümetin büyük katkısı açıkça ortadadır. Türkiye her geçen gün hedeflerine biraz daha yaklaşmaktadır. Ancak, yaklaştıkça, resim biraz daha belirginleşmekte, ayrıntılar ortaya çıkmaktadır. Bizim söylediklerimiz artık bu ince ayrıntıların dikkate alınması gerektiğinden ibarettir. Ülkemizin gücüne ve geleceğine güveniyor, Türk özel sektörü olarak yapabileceğimiz katkının geçmiş dönemlere göre çok daha verimli olabileceğine inanıyoruz.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, hepinizi bir kez daha saygıyla selamlıyorum.